

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/79/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318206923
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1318206923.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: X. Z., J. XX.XX.XXXX, G. O. N. Č.. XXX, o zaplatenie 1.446,79 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 30. januára 2020, č.k. 11C/88/2018-136, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti úroku z istiny m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok 12,90 % ročne zo sumy 1.446,79 eur od 23.10.2018 do zaplatenia, do troch dní.

Vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.446,79 eur, spolu s úrokom v sume 65,32 eur, úrokom z omeškania v sume 0,80 eur a úrokom z omeškania vo výške 5% p.a. zo sumy 1.446,79 eur od 23.10.2018 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v plnej výške. Uviedol, že žalobca sa domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 1.446,79 eur s príslušenstvom z dôvodu, že strany sporu uzavreli dňa 20.03.2014 úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému finančné prostriedky v sume 2.000 eur; žalovaný sa zaviazal úver a úroky splácať v mesačných splátkach a celý úver zaplatiť do 18.03.2024. Žalovaný porušil zmluvné povinnosti, listom zo dňa 22.10.2018 bol vyzvaný na predčasné splatenie úveru, a to po zaslaní upozornenia zo dňa 17.8.2018. Ku dňu zosplatnenia predstavovala nezaplatená istina sumu 1.446,79 eur, pretože žalovaný zaplatil 553,21 eur, ďalej vyčíslené úroky v sume 65,32 eur, úroky z omeškania vo výške 0,80 eur. Žalovaný po zosplatnení úveru neuskutočnil žiadnu úhradu. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi stranami posúdil ako platnú. Uviedol, že nebolo sporné, že žalovaný uzatvoril so žalobcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol finančné prostriedky v sume 2.000,- eur, ktoré sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach (120) v sume 29,97 eur a taktiež nebolo sporné, že uhradil 553,21 eur a po zosplatnení úveru prestal splácať. Žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný dňa 22.10.2018. V zmysle zmluvy bola dohodnutá úroková sadzba pevná, a to 12,9% p.a., preto zaviazal žalovaného aj k zaplateniu dohodnutých úrokov, vyčíslených do splatnosti úveru sumou 65,32 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Vychádzal zo stanoviska č. 1/2019 Občianskeho kolégia Krajského súdu v Bratislave, podľa ktorého v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zosplatnenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s

tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. Žalobu v časti uplatneného poplatku z poistenia v sume 1,46 eur zamietol s odôvodnením, že žalobca nepreukázal na akom základe sa tejto sumy domáha. S poukazom na ustanovenie § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. zaviazal žalovaného aj na zaplatenie vyčíslených úrokov z omeškania v sume 0,80 eur a úrokov z omeškania v zákonnej výške 5% p.a. o sumy istiny 1.446,79 eur od 23.10.2018 (po zosplatnení) do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 C.s.p. s odôvodnením, že žalobca mal vo veci úspech v celej výške istiny, a preto zaviazal žalovaného na zaplatenie trov konania v plnej výške. O výške náhrady trov konania rozhodne v zmysle § 262 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku v časti, v ktorej súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol, podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca, žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a vyhovieť žalobe v celom rozsahu a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožnil sa s argumentmi súdu prvej inštancie, ktorými odôvodnil nepriznanie mu uplatneného zmluvného úroku po zosplatnení úveru až do vrátenia poskytnutej sumy. Namietal, že popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo výkladom resp. cez analógiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Poukázal na § 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, z ktorých vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby peňažných prostriedkov; ďalej poukázal na príslušné ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch. Dôvodnosť jeho nároku na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu potvrdzuje aj skutočnosť, že zákonodarcovia nikdy tento nárok veriteľa neobmedzil a v tejto súvislosti poukázal na dôvodovú správu k zák. č. 106/2014 Z.z., ktorým sa mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník a ktorým sa navrhovalo doplnenie § 53 ods. 9 na konci pripojením vety: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565.“ Rozhodujúcou skutočnosťou je podľa jeho názoru, že táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zák. č. 106/2014 Z.z., ani žiadna iná zákonná novelizácia, takéto obdobie ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Ďalej poukázal na rozhodujúcu súdnu prax Najvyššieho súdu SR a krajských súdov, najmä na najnovšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.7.2019, v ktorom Najvyšší súd SR odkazujúc na judikatúru súdneho dvora EÚ uviedol právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný (obchodný) úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom. K nároku veriteľa na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia uviedol, že tento nárok predpokladá aj ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka a žiadne iné zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje. Keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatnenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok neuhradených dlžníkom, pripadajúca na zmluvný úrok, naakumulovanú ku dňu zosplatnenia a táto sa ďalej, (t.j. po zosplatnení celého dlhu) nenavýšuje, nejde ohľadom nároku na tento úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navýšovaniu nárokov veriteľov ohľadom príslušenstva. V tejto súvislosti poukázal na rozhodujúce rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trenčíne, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Nitre. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie o tomto nároku na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 65,32 eur od 23.10.2018 do zaplatenia, opomenul rozhodnúť, a preto navrhol doplnenie napadnutého rozsudku, a to dopĺňacím rozsudkom v zmysle § 225 C.s.p. K poplatkom za poistenie uviedol, že v zmluve o úvere v bode 1.2. je uvedený súbor poistenia, ktorý si žalovaný vybral, pričom informáciu o výške poistného obsahuje Sadzobník poplatkov a poistné podmienky obsahujú Všeobecné poistné podmienky pre poistenie schopnosti splácať úver - PBS (VPP doručil v prílohe). Žalovaný si vybral súbor A poistenia, ktorého výška je v zmysle časti 7. Sadzobníka poplatkov I. časť 2,45% výšky mesačnej splátky 29,97 eur, t.j. v sume 0,73 eur mesačne. Suma 1,46 eur predstavuje poistné, ktoré žalovaný neuhradil (2x 0,73 eur), teda poistné, ktoré bol povinný uhradiť na základe úverovej zmluvy, a ktoré neuhradil. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 3Co/369/2017 z 29.11.2018, z ktorého vyplýva, že tento uplatnený nárok je dôvodný.

3. Žalovaný sa v odvolacom konaní nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný

skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

5. Žalobca sa v konaní domáhal proti žalovanému zaplatať istiny 1.446,79 eur, úroku v sume 65,32 eur, úrok z omeškania v sume 0,80 eur, úroku 12,90% ročne z istiny 1.446,79 eur od 23.10.2018 do zaplatať, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatať istiny 1.446,79 eur od 23.10.2018 do zaplatať, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatať úrokov 65,32 eur od 23.10.2018 do zaplatať a poplatkov za poistenie v sume 1,46 eur. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe v časti uplatneného nároku na zaplatať sumy 1.446,79 eur, úroku v sume 65,32 eur, úroku z omeškania v sume 0,80 eur a úroku z omeškania vo výške 5% p.a. zo sumy 1.446,79 eur od 23.10.2018 do zaplatať a vo zvyšku žalobu zamietol. Z uvedeného je zrejme, že žalobu zamietol v časti všetkých zvyšných uplatnených nárokov, ktoré žalobcovi nepriznal, t.j. úrok 12,90% ročne z istiny 1.446,79 eur od 23.10.2018 do zaplatať, poplatky za poistenie 1,46 eur a taktiež úrok z omeškania 5% ročne z úrokov 65,32 eur od 23.10.2018 do zaplatať. I keď zamietnutie nároku na zaplatať úrokov z omeškania súd prvej inštancie neodôvodnil, z výroku napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu vo zvyšnej časti, je zrejme, že žalobu zamietol aj v časti tohto uplatneného nároku, a preto nie sú splnené podmienky pre doplnenie napadnutého rozsudku o rozhodnutie o tomto nároku dopĺňacím rozsudkom, ako žiadal žalobca v odvolaní.

6. Zamietnutie žaloby v časti uplatňovaného úroku 12,90% ročne z nezaplatať istiny od 23.10.2018, teda odo dňa nasledujúceho po zosplatať úveru do zaplatať, odôvodnil súd prvej inštancie tým, že žalobca nemá proti žalovanému nárok na dohodnuté úroky z nevrátenej časti úveru za obdobie po zosplatať úveru žalobcom, opierajúc sa o Stanovisko č. 1/2019, Občiansko-právneho kolégia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 1.3.2017.

7. V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že v danej veci je pre posúdenie práva žalobcu na zaplatať úrokov z úveru, rozhodujúca právna úprava Obchodného zákonníka, keďže toto právo vyplýva zo zmluvy o úvere. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že v danom prípade žalovanému treba priznať právne postavenie spotrebiteľa. Odvolací súd je totiž toho názoru, že právne postavenie žalovaného ako spotrebiteľa nemôže mať v danej veci za následok vylúčenie ustanovení Obchodného zákonníka na posúdenie práva žalobcu (v postavení dodávateľa/veriteľa) na zaplatať zmluvne dohodnutých úrokov z úveru za obdobie po zosplatať úveru, keď nejde o prípad, kedy by použitie Obchodného zákonníka na (spotrebiteľský) právny vzťah medzi stranami sporu, bolo založené dojednaním neprijateľnej; teda neplatnej; zmluvnej podmienky a do úvahy neprichádza ani prednostné použitie ustanovení Občianskeho zákonníka. Aplikácia Obchodného zákonníka na daný právny vzťah, t.j. na všetky práva a povinnosti plynúce z úverovej zmluvy, vyplýva priamo zo zákona (§ 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka). Preto je nevyhnutné i následky ukončenia právneho vzťahu z úverovej zmluvy z dôvodu nesplácania úveru a nároky z nich vyplývajúce posúdiť so zreteľom na § 506 Obchodného zákonníka.

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatať úroky.

9. Podľa § 502 ods. 1 vety prvej Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

10. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

11. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškani s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

12. Z citovaných ustanovení vyplýva, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od poskytnutia peňažných prostriedkov. Hoci z ust. § 502 ods. 1 vety prvej Obchodného zákonníka výslovne nevyplýva, do kedy táto povinnosť dlžníka trvá, vzhľadom na skutočnosť, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník má túto povinnosť zásadne za celú dobu ich užívania, teda až do doby ich skutočného vrátenia veriteľovi, a teda nie len do doby, keď ich mal podľa zmluvy vrátiť. Uvedená zásada sa uplatní nielen v prípade ak dlžník zaplatí dlh predčasne, teda pred dobou splatnosti stanovenou v zmluve (§ 503 ods. 3 Obch. zák., § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), ale aj v prípade, ak k vráteniu poskytnutých peňažných prostriedkov došlo po uplynutí doby splatnosti a dlžník je teda so zaplatať dlhu v omeškani. V prípade

odstúpenia od zmluvy dlžníkom, tento platí veriteľovi istinu a úrok z istiny odo dňa čerpania spotrebiteľského úveru až do dňa splatenia istiny (§ 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z.) a v prípade odstúpenia od zmluvy veriteľom pre omeškanie dlžníka je veriteľ oprávnený požadovať vrátenie dlžnej sumy s úrokmi do doby ich vrátenia.

V súvislosti s aplikáciou § 506 Obchodného zákonníka vyjadril Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6Obo 283/2003 uverejnenom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 8/2007 právny názor, že odstúpením od zmluvy o úvere nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Možno preto pre účely danej veci konštatovať, že dôsledkom zosplatnenia úveru je zmena v obsahu záväzku v podobe straty výhody splátok a z toho vyplývajúce právo veriteľa požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi a povinnosť dlžníka uhradiť veriteľovi nesplatenú časť istiny ihneď; spolu s dohodnutými úrokmi; pričom k tejto povinnosti dlžníka pristupuje už iba povinnosť platiť veriteľovi navyše aj (sankčné) úroky z omeškania. I v takomto prípade dlžníkovi (spotrebiteľovi) zostávajú zachované rovnaké práva, ako pred zosplatnením, hoci s tým rozdielom, že z dôvodu závažného porušenia svojej platobnej disciplíny stratí výhodu vrátiť veriteľovi neplatenú časť úveru s úrokom v splátkach.

13. Vzhľadom na podstatu oboch právnych inštitútov a z nich vyplývajúcu odlišnú funkciu, keď úroky sú odmenou (cenou) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a úroky z omeškania sú zákonnou sankciou za omeškanie s vrátením istiny, nie je vylúčené, požadovať úroky z úveru súbežne s úrokmi z omeškania po splatnosti celého úveru. V tomto smere sa odvolací súd priklonil k záverom vysloveným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR publikovaného v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, podľa právnej vety ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške.

14. Vyššie uvedené závery majú v preskúmvanej veci ten dôsledok, že žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z úveru aj za dobu po zosplatnení istiny úveru, teda i za dobu, za ktorú súd prvej inštancie podanú žalobu zamietol.

15. Odvolací súd v tejto súvislosti opätovne považuje za potrebné zdôrazniť, že na vyššie uvedených záveroch nič nemení ani spotrebiteľské právne postavenie žalovaného, keď vzhľadom na skutočnosť, že jeho povinnosť platiť žalobcovi úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov napriek zosplatneniu úveru, resp. odstúpeniu od úverovej zmluvy, vyplýva priamo z Obchodného zákonníka, nemá toto jeho postavenie vo vzťahu k nároku uplatnenému v napadnutej časti žiadnu relevanciu. V danom prípade totiž nemožno vylúčiť použitie Obchodného zákonníka len s poukazom na skutočnosť, že by to mohlo byť pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšie, a to ani pri zohľadnení ust. § 52 ods. 2 vety tretej Občianskeho zákonníka; podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva; nakoľko Občiansky zákonník (ani zákon o spotrebiteľských úveroch) výslovnú právnu úpravu vylučujúcu nárok veriteľa na zaplatenie úrokov z úveru za dobu po zosplatnení úveru neobsahuje, keď za takúto nemožno považovať ani ust. § 53 Občianskeho zákonníka, nakoľko samotná existencia nároku na úroky z úveru za obdobie po jeho zosplatnení nemôže spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa; a navyše ide o zákonný nárok veriteľa, ktorý vzniká bez zreteľa na ustanovenia dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

16. V prípade akceptovania názoru, že v dôsledku predčasného zosplatnenia úveru veriteľom pre jeho nesplácanie dlžníkom, nie je už po tomto okamihu dlžník povinný platiť veriteľovi úroky, nastala by situácia, v ktorej by bolo na jednej strane celkom popreté, že úroky z úveru sú vo svojej podstate cena peňažných prostriedkov; v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk, ktorý pokrýva veriteľovi práve úrok z úveru; avšak zároveň by sa dlžník v prípade nesplácania úveru, teda neplnenia svojej základnej povinnosti zo zmluvy o úvere, ocitol vo výhodnejšom postavení, než by bol v prípade riadneho splácania úveru a veriteľ využijúc svoje oprávnenie odstúpiť od zmluvy resp. predčasne zosplatiť úver, v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka, by sa dostal do horšieho postavenia aké mal pred porušením povinnosti dlžníka. Takýto výklad a aplikáciu platných právnych noriem je však potrebné odmietnuť ako neprijateľné a narušajúcu ekonomické základy fungovania právnych vzťahov súvisiacich s poskytovaním úverov.

17. Záverom možno dodať, že k zosplatneniu úveru v žiadnom prípade nedochádza z dôvodu svojvôle veriteľa, ale pre neplnenie základnej povinnosti dlžníka riadne splácať úver spolu s dohodnutými úrokmi. Zároveň je v súvislosti s potrebou zachovania elementárnej a vyváženej spravodlivosti, a aj ústavnej konformity, nevyhnutné poukázať na to, že práve popretie práva veriteľa na úroky z úveru za dobu po zosplatnení, resp. po zániku úverovej zmluvy, by viedlo k

nespravodlivému výsledku, ktorý by nezodpovedal ani obsahu slobodne a vážne prejavenej vôle dlžníka a veriteľa v zmluve o úvere obsahujúcej tiež dohodu o úrokoch. V takomto prípade by sa totiž v rozpore s očakávaniami veriteľa, vychádzajúcimi z platne uzavretej zmluvy o úvere, jeho majetok nezväčšil ani o sumu zodpovedajúcu úrokom (aspoň) za dobu, po ktorú objektívne nemohol disponovať s peňažnými prostriedkami nachádzajúcimi sa vo fatickej dispozícii (držbe) dlžníka, a to výlučne z dôvodu, že dlžník dlhodobo porušuje svoje základné povinnosti z úverovej zmluvy, za stavu, keď veriteľ žiadnu povinnosť neporušil. Takýto právny stav je potom podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné považovať za neudržateľný.

18. V uznesení Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.júna 2020 dovolací súd zaujal právny záver, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí (obdobne aj rozhodnutia sp.zn. 8Cdo 118/2020, 8Cdo/125/2018, 7Cdo/111/2019, 7Cdo/135/2019, 7Cdo/307/2019, 2Cdo/115/2019, 3Cdo/113/2019, 6Cdo/193/2018, 6Cdo/56/2020). V uznesení Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.júla 2019 dovolací súd zaujal právny záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania. Týmto rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR bolo prekonané zjednocujúce Stanovisko č. 1/2019 Krajským súdom v Bratislave prijaté dňa 20.02.2019 z dôvodu rozdielov v rozhodovacej činnosti jednotlivých senátov občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, podľa ktorého, cit: "V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. (Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 56/2018 z 28.marca 2018)". Odvolací súd sa preto v danej veci odklonil od cit. Stanoviska a zaujal vyššie prezentovaný právny názor súladný s právnym názorom judikovaným Najvyšším súdom SR v jeho rozhodovacej činnosti, podľa ktorého úroky z úveru po zosplatení istiny veriteľovi patria.

19. V preskúmvanej veci tak dospel odvolací súd k záveru, že dohodnuté úroky je žalovaný ako dlžník povinný žalobcovi zaplatiť aj za dobu po zosplatení úveru, a to až do úplného vrátenia istiny úveru. Odvolací súd sa priklonil k záverom vyplývajúcim z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 94/2019 z 18.08.2020 a sp.zn. 1Cdo 208/2019 z 18.08.2020, v zmysle záverov ktorých po zosplatení úveru teda z nesplatenej istiny ďalej beží úrok z úveru (ako odmena za poskytnuté finančné prostriedky, ktoré dlžník v dohodnutej dobe nevrátil) až do ich vrátenia a v prípade omeškania dlžníka beží zároveň taktiež úrok z omeškania (ako sankcia za omeškanie s úhradou peňažného záväzku). Napokon aj z rozhodnutia sp.zn. 6Cdo 113/2018 vyplýva, že nárok na bežné úroky patrí až do skutočného splatenia úveru. Pokiaľ potom za tohto stavu súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi na zaplatenie úroku za obdobie po zosplatení úverovej zmluvy nárok nevznikol, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Odvolací súd preto; keď súd prvej inštancie v napadnutej časti nepriznaných úrokov 12,90% ročne z istiny po zosplatení žalobu zamietol vychádzajúc z dostatočne a správne ustáleného skutkového stavu, avšak z nesprávneho právneho posúdenia veci; zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 388 C.s.p. tak, že žalobe v tejto časti vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok 12,90% ročne z nesplatenej istiny úveru po zosplatení, t.j. od 23.10.2018 do zaplatenia.

21. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie absentuje odôvodnenie rozhodnutia v časti zamietnutia žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne z úrokov 65,32 eur od 23.10.2018 do zaplatenia. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že s dôvodnosťou žaloby v tejto časti sa súd prvej inštancie nezaoberal a zamietnutie žaloby v tejto časti neodôvodnil. Zamietnutie nároku na zaplatenie poplatkov za poistenie v sume 1,46 eur odôvodnil len tým, že žalobca nepreukázal na akom základe sa tejto sumy domáha. Z úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami však vyplýva, že v rámci základných podmienok uvedených v čl. 1. bod 1.2. bol dohodnutý aj poplatok za poistenie schopnosti splácať úver v sume 0,73 eur/mesačne. S týmto zmluvným dojednaním sa však súd prvej inštancie nezaoberal a v odôvodnení rozhodnutia sa s ním nevysporiadal, a preto v tejto časti nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku považovať za dostatočné.

22. Podľa § 220 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súď jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré

dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

23. Povinnosťou súdu je riadne odôvodniť všetky výroky svojho rozhodnutia, a teda vysporiadať sa so všetkými uplatnenými nárokmi, a to uvedením dôkazov, z ktorých pri posudzovaní konkrétneho nároku vychádzal, ako tieto dôkazy vyhodnotil, taktiež uvedením ako tento nárok posúdil po právnej stránke a všetkých skutočností, ktoré súd viedli k záveru o jeho priznaní, či nepriznaní. Bez takéhoto odôvodnenia nie je možné posúdiť vecnú správnosť výroku rozhodnutia súdu.

24. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť jasným, zrozumiteľným a presvedčivým podkladom pre zistenie opodstatnenosti výroku súdneho rozhodnutia a povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodňovať spôsobom uloženým v § 220 ods. 2 C.s.p. je súčasťou práva na riadny a spravodlivý proces, vylučujúci ľubovôľu súdu pri rozhodovaní a zakladajúci dôveru a presvedčenie strán sporu, že súd sa s ich vecou dostatočne a náležite zaoberal z hľadiska všetkých nimi tvrdených rozhodujúcich skutočností.

25. Pod pojmom spravodlivý súdny proces treba rozumieť i právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd, čl. 1, 17 a čl. 154c Ústavy SR).

26. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie i postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv, pričom takýmto právom je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie korešponduje právo strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Porušením tohto práva sa strane odníma možnosť skutkovo a právne reagovať na rozhodnutie súdu, proti ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho, dostatočného a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia predstavuje porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a je dôvodom pre zrušenie takéhoto rozhodnutia.

27. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie opomenul odôvodniť svoje rozhodnutie v časti nepriznania žalobcovi uplatneného poplatku z omeškania 5% ročne z úrokov a nepriznanie poplatkov za poistenie neodôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p., týmto nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, pretože pre nedostatok dôvodov nemožno posúdiť vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti. Rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by za tohto stavu v celom rozsahu nahrádzalo prvoinštančné rozhodnutie, čím by bolo stranám sporu odopreté právo namietat správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde, a tým aj možnosť preskúmania správnosti záverov odvolacieho súdu, ku ktorým by dospel právnym posúdením skutkových zistení z hľadiska tých rozhodujúcich skutočností, ktoré považoval za významné na rozdiel od prvoinštančného súdu, ktorý sa nimi buď dostatočne náležite nezaoberal, alebo opomenul vôbec zaoberať.

28. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej napadnutej časti zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 389 ods. 2 C.s.p., v ktorom súd prvej inštancie vykoná dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi aj na zistenie rozhodujúcich skutočností pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie poplatkov za poistenie a poplatkov z omeškania z úrokov a po vyhodnotení vykonaného dokazovania posúdi tieto nároky podľa príslušných zákonných ustanovení a svoje rozhodnutie, ku ktorému dospeje v tejto časti náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p.

29. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci podľa § 396 ods. 3 C.s.p.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom

alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).